

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti **Bächer-féle** aczél-ekákat és tégely-aczél eketesteket vásárolja. — A **BÄCHER-féle** ekék s eketestek kiscgazdák számára is készülnek és könnyű súly, biztos járás, tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölülmulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen aczélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-uteza 68. szám.

1266

A **MELICHAR-féle** császári és királyi szabadalmazott

„UNICUM DRILL“ sorvetőgép

egy czélszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000-nél több ily gép adatott el.

Melichar Ferencz

császári és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

AGRARIA erőtakarmánygyár részv. társ.

BUDAPEST, V, Báthory-utca 5.

Giro-számla a Magyar Általános Hitelbanknál és Osztrák-Magyar Banknál.
Postatakarékpénztári clearing- és cheque-számla 11752. szám.

Sürgöncim: Erőtelefon Budapest. TELEFON (Interurban) 75-94—75-95.

Ajánlja „AGRARIA“ védjegyzett kitűnő minőségű, saját gépüzemével gyártott

erőtakarmányt.

Az áru kapható vasúthoz szállítva 50 kgrmos zsákokban, védjeggyel ellátva.

A GYÁRTÁS:

Kühne Gyula dr., a hallei gazdasági egyetem igazgatójának módszerei szerint történik malátacsirát, repce-, napraforgó-, lenmag- és tökmagpogácsát elsőrendű és kizárólag magyar gyárból szerezzük be. A cukorszörpöt szintén csakis elsőrendű és kizárólag magyar, ugymint: a szerenci, mezőhegyesi, kaposvári és botfalvi cukorgyáraktól vásároljuk.

GYÁRTMÁNYAINK:

- „Agraria“ A) lőtakarmányozásra dús zúzott zab tartalommal.
- „Agraria“ B) göblyhizlálásra dús repcepogácsa tartalommal.
- „Agraria“ C) tehenészethez dús malátacsira tartalommal. 1650 l.
- „Agraria“ D) sertéshizlálásra dús árpadara tartalommal.
- „Agraria“ E) juhtakarmány dús cukorrépaszelet tartalommal.

Állandó vevőkörzésünk a magy. kir. földművelésügyi és a vallás- és közoktatásügyi miniszterium uradalmi. Az ország legelső uradalmaitól elismerő okmányok állanak rendelkezésünkre, melyek bárki által megtekinthetők központi irodánkban. Gyárunk a veszprémi országos gazdasági kiállításon részt vett és gyártmányaink elismerő oklevéllel lettek kitüntetve.

Az áru mindig friss minőségben kapható a legjutányosabb napi áron

Magánjárókat, gőzmozgonyokat,
gőzcséplőgépeket, járgányos- és kézi cséplőket,
vetőgépeket, benzin- és nyers-
olajmotorokat, ma-
lom-berendezéseket, gőzeke-készleteket,

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket szállít szolid kivitelben, kedvező
fizetési feltételek mellett

Drössler Károly

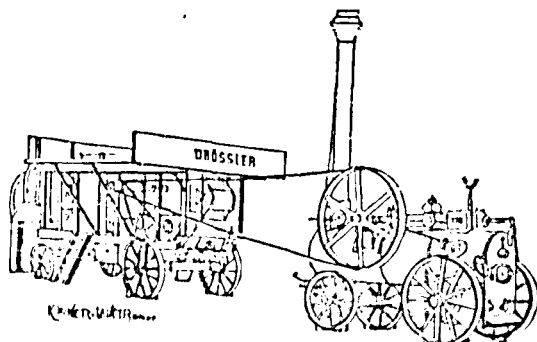
cs és kir. szab. gazd. gépgyár

Bpest, VI., Váci-körut 59

Árajánlattal és költségvetés-
sel kívánatra díjmentesen
szolgálunk. 1449

Képviselők kerestetnek.

Legjobb bizonyítványok.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS“

istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek

legjobb minőségben jutányos áron szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

1242

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as érfolyam.

Benzinmotorok, Szívó-gázmotorok, Gőzcséplőkészle- tek, Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

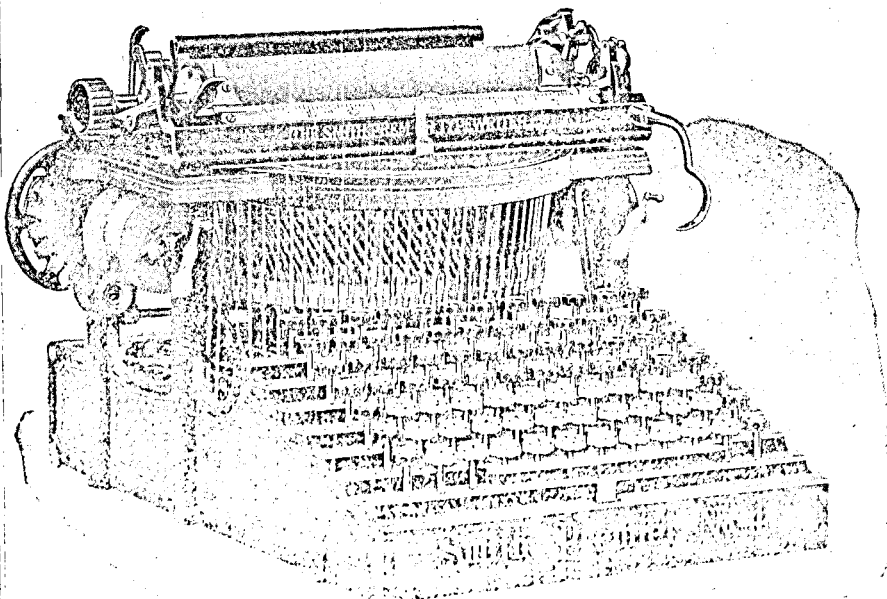
Központ:

Budapest, Andrásy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Kiközösített gazdasági egyesület.	707
Az istállótrágya öntözése trágyalével. B. —s.	708
Gyümölcsös létesítése. (Válasz.) Ritter Gusztáv.	708
Utmutatás a gyümölcsfák kártékony hernyóinak irtására.	708
Borjufölnevelési kísérletek.	709
Milyen vizet használjunk a vajkészítésnél. Dr. Ejry Lajos.	710
A sajtthibák. Sierbán János és Köerter István.	710
Állatok téli gondozása.	711

Kisebbszakközlemények:

A kelkáposzták téli-rothadása — Nevezetesebb ugorkabetegségek Tényi	711

Egyleti élet:

Meghívó az E. G. E. kolozsvármegyei szakosztályának ülésére.	712

Vegyes közlemények

. . . . .	712

Mírdetések

Kiközösített gazdasági egyesület.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének folyó hó 11-én tartott nagygyűlésén az előadó a következő tárgyat is előterjesztette:

»A nagygyűlés a múlt évben foglalkozott a »Maros-Tordavármegyei Gazdasági Egyesület« ügyével, amely a Szövetségnek fennállása óta tagja, de sem tagdíjfizetési kötelezettségének eleget nem tett, sem ez ügyben, sem egyébként hozzáintézett átiratainkra nem válaszolt. A tavalyi nagygyűlésnek javaslatba hoztuk, hogy a »Maros-Tordavármegyei Gazdasági Egyesület« töröltessék a tagok sorából. A múlt évi szövetségi nagygyűlés azonban azt a határozatot hozta, hogy nevezett egyesület még egyszer felszólíttassék a tagdíjkötelezettség teljesítésére, s amennyiben nem volna hajlandó 900 koronányi tagdíjhátralékát befizetni, az rajta per útján hajtandó be. A felszólítás eredménytelenül közöltetvén az egyesülettel, a Szövetség kénytelen volt beperelni a Maros-Tordavármegyei Egyesületet, de végrehajtani az egyesületet nem lehetett, mert az egyesületnek semmi vagyona nincsen. Emélfogva méltóztassék a »Maros-Tordavármegyei Gazdasági Egyesület«-et a tagok sorából törölni.«

Az előadói javaslat értelmében a szövetségi nagygyűlés a Maros-Tordavármegyei gazdasági egyesületnek a tagok sorából való törlését határozta el.

Be kell ösmernünk egy mulasztásunkat: azt a mulasztást, hogy mindeddig szóvá nem tettük a marostordavármegyei gazdasági egyesület ügyét. Pedig rosszlesó érzéssel láttuk, elkeseredett hangú tudósításokból tapasztalhattuk, hogy ez a gazdasági egyesület, amely Erdély legszebb vármegyéjének mezőgazdasági ügyét lett volna hivatva föllendíteni, tétlenül vesztegelt és vesztegel hosszú éveken át, nem érezte át a munka szükségességét, nem értette meg a kornak dologra intő szavát, nem ragadta meg azt a segítő kezet, melyet az állam odanyújtott neki s amely segítséggel nagyot és sokat lehetett volna tenni a mezőgazdaság javára. Be kell vallanunk egy tévedé-

sünkét: azt a tévedést, hogy évről-évre vár-
tuk ennek az egyesületnek újjáébredését, föltámadását; azt a tévedést, hogy a kedvezőtlen észleletek és értesülések dacára is inkább reméltük a tevékenység fölvételének sürgetését magának az egyesületnek kebelén belül, mint kívülről jövő nehézményezésre.

De most jóvá akarjuk tenni mulasztásunkat, helyre akarjuk hozni tévedésünket: föl akarjuk hívni mindazok figyelmét, akik a marostordavármegyei gazdasági egyesület életének irányítására, vagy jobban mondva élettelenességéből való fölkeltésére hivatvák, akik tevékenységének megindítására, vagy jobban mondva tétlenségének megszüntetésére erkölcsileg kötelezettek, hogy teljesítsék hivatásukat, járjanak el kötelességük értelmében. A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének határozata kemény, de igazságos intő szózat, amelyből le kell vonniok a következtetést mindazoknak, kiknek kezébe a marostordavármegyei gazdasági egyesület ügyei le vannak téve.

Mert lehetetlen dolog, hogy akkor, mikor a gazdatársadalmi szervezkedés az egész országban nagy arányokban megindult és már szép eredményeket ért el, mikor hazarészünk eddig szunnyadó érdekképviselői is munkára ébredtek már föl, akkor egy természetes viszonyainál fogva a mezőgazdaság fejlesztésére olyan alkalmas vármegye, mint Maros-Tordavármegye, anélkül az érdekképviselői működés nélkül szükkölködjék, amely a gazdák tevékenységének és jólétének fokozására szükséges.

Maros-Tordavármegye a gazdasági szervezkedés terén az erdélyi vármegyék közt az első lehetne és ma mégis — talán az utolsó. Közel harminc év előtt, 1879-ben lelkes és okos gazdák: báró Apor Károly, báró Bánffy Zoltán, gróf Bethlen István, Bély Gergely, Ilyés István, báró Kemény Domokos, Máriaffy Albert, Szentiványi Kálmán és gróf Teleky Domokos kezdeményezésére megalakult a maros-tordai gazdasági egyesület, évtizedeken át teljesítette is hivatását és ma mégis le van kötözve a mozdulatlanságba, megszűnt funkcionálni, a fölbomlási folyamat indult meg benne. Keresnünk kell az okokat, amelyek

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari magkereskedő

Budapest

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-lajos-utca 4. sz.

Számos tisztelt vevői kívánalmának megfelelően, valódi haarlemlí virághagymáiból oly gyűjteményt állított össze, mely a fajok változatossága és az ár olcsósága miatt csakúgyan méltók a figyelemre.

Szállít ugyanis legjobb választása szerint a következő gyűjteményt:

1. számú gyűjtemény:

10 drb. jácint, névvel ellátott 10 diszfajtából,
10 " tulipán, korai teljes 10 fajtából
10 " tulipán, korai egyszerű Duc van Toll 10 fajtából.
10 " crocus, minden színből.
5 " nárcis, vegyes.
5 " tazetta, vegyes.
10 " ranunkula, vegyes.
10 " Galanthus Elwesii.
10 " Trecsia refracta alba.

Az egész gyűjtemény ára 8 korona.

Megrendelés esetén tisztelettel kérjük az „Erdélyi Gazdára” hivatkozni.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. kerület, Alkotmány-utca 31. sz.

Gabona osztály.	Vetőmag osztály.	Gép osztály.
Erőtakarmány oszt.	Gazdasági anyag osztály.	Biztosítási osztály.
Tenyészállat osztály.	Borgazdasági osztály	Díj szabási osztály.
Szövetkezeti sertéshizlalás.	Háztartási cikkek.	Baromfi-tenyésztési cikkek.

Alaptőke: 580,600 kor. Tartalékalap: 230,000 kor. Forgalmi

visszatérítési alap: 118,773 korona. Tagok száma: 1186.

Prospektust ingyen és bérmentve küldünk.

AZ 1905. évi őszi és téli

anyag- és gép-árjegyzékünk és a baromfitenyésztési árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.
A szövetségbe való belépés adozattal nem jár.
Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. 1006

ezt az állapotot előidézték, mérlegelnünk kell; vajjon meg vannak-e még a működés föltételei és nem találunk olyan kór-okokat, amelyek megszüntethetők ne lennének és olyan föltételeket találunk még ma is, amelyek a gazdatársadalmi működésre kiválóan alkalmasak.

A birtokmegoszlás Maros-Torda vármegyében kedvező. Vannak nagybirtokok, az alapító Aporok, Bánffyak, Bethlenek, Illyések, Kemények, Telekiek utódainak nagybirtokai; vannak középbirtokok, amelyeknek fönmaradása Maros-Tordában is nemzeti szükségesség; vannak székely kisgazdák, akiknek existenciájukért és a földnek magyar kézben való tartásáért küzdeniök kell. Az egyéb viszonyok is kínálva kínálják oda magukat a gazdatársadalmi működésnek. Vannak buzgó, szakképzett derék gazdatisztek, akik mindenütt tevékeny részt vesznek a gazdasági egyesületek működésében. A székelyföldi miniszteri kirendeltség székhelye Maros-Torda vármegye székhelyén van és a kirendeltség actiójának ismertetésében azt mondja: »hogy a gazdasági egyesületekkel együtt dolgozhassunk, illetőleg hogy azok ne csak az intézkedések előkészítésében tanácsadóink, hanem a kivitelben munkatársaink is lehessenek, minden gazdasági egyesületet oly segélyben részesítette a m. kir. földmívelésügyi miniszter, hogy abból egy-egy gazdaságilag képzett tisztviselőt alkalmazván, módjuk legyen az egyesületeknek igazán kivenni részüket az actióban.« Ott van a cukorgyár Marosvásárhelyen, amely körülmény a mezőgazdaság fejlesztésére ható munkának kitűnő tényezője lehetne. De egyébként is: Maros-Torda vármegyében van az erdélyi földeknek színe-java; Maros-Torda vármegye földrajzi helyzete az összes erdélyi vármegyék közt a legkedvezőbb; Marosvásárhely Erdély mezőgazdaságra legalkalmasabb vidékének természetes és forgalmi középpontja. És a marostordavármegyei gazdasági egyesület mégis tétlen, mozdulatlan: láthatatlan apró okok lekötve tartják, mint Gulivert, a liliputiak cérnaszálai.

Mi hazarészünk mezőgazdaságának nagy kárát látjuk ennek a gazdasági egyesületnek megbénultságában, amely szükségképpen szétbomlására kell hogy vezessen. És ennek megakadályozását azoktól kell várunk, akikért és akikkel ennek az egyesületnek dolgoznia kell. A lelkes alapítók utódai, a maros-tordavármegyei nagybirtokosok és középbirtokosok; a kisbirtokosok, akik az egyesület alapszabályai szerint annak irányításában nagy részt vehetnek; a gazdatisztek, akik képzettségüknél, helyzetüknél és érdekeiknél fogva legmunkásabb tagjaivá válhatnak; a székelyföldi kirendeltség, amely közérdekből és anyagi szempontból is köteles ezen gazdasági egyesület működését figyelemmel kísérni: mind-

ezen külön-külön és együttesen indíthatják meg az akciót a maros-tordavármegyei gazdasági egyesület regenerálására, életre keltésére, munkaképességének visszaszerzésére.

A társadalmi életben nincs nagyobb megszégyenítés, mint az együttműködésre hivatottak sorából való kiközösítés. A kiközösítettnek új életet kell kezdenie, amelyvel expialhatja bűnét, vagy el kell züllenie és helyét másnak átengednie. A Szövetségben tömörült gazdasági egyesületek által körükből kiközösített marostordavármegyei gazdasági egyesületnek is új életre kell ébrednie, hogy az elmulasztottakat helyrehozza, mert különben el kell pusztulnia, hogy romjain egészségesebb szervezet épüljön föl. Mi bízunk még ebben az ujjáébredésben; de inkább a pusztulást kívánjuk, mint a tétlen tengődést.

Az istállótrágya öntözése trágyalével.

Kevés kérdéstről irtak és beszéltek olyan sokat, mint a trágya konzerválásáról. Sokat és hosszú időn át fáradoztak azon, hogy a trágya konzerválásánál a legjobb eredményt ériék el, de bármennyire törekednek is a kérdés megoldására, a fáradozást sajnós, ezideig még nem koronázta a teljes siker.

Számtalan vizsgálat tanuskodik arról, hogy a különböző vegyi szerek sem felelnek meg a várt eredményeknek s így nem is csoda, hogy a gazdák mindinkább a régi tapasztalatokhoz térnek vissza s egyszerűen arra törekednek, hogy a trágya ki ne száradjon s ezért a trágyát jól össze tömik és öntözik. Hogy a trágya értékes növényi tápanyagokban, — minők különösen a káli és phosphorsav — ne veszítsen, a trágyatelepet mindenekelőtt át nem eresztő fenékekkel kell ellátni. A nitrogén illetőleg ammoniák veszteségét tehát a fent jelzett eljárással csökkentjük.

Hogy a trágya ki ne száradhasson, a legtöbb helyen a telepet trágyalével szokták öntözni.

A trágyalében van egyféle test, amelyet húgyanyagnak nevezünk, ezen vegyület a trágyában fordul elő, apró szervezetek által szén-savas ammoniákká alakítatik, erről pedig már tudjuk, hogy nagyon illékony vegyület. A szén-savas ammoniák illékonyasága annál nagyobb lesz, — s így a nitrogén-veszteség is — minél finomabb a trágyalé elosztása. Ezek után nyilvánvaló, hogy a trágyaléből sok nitrogén megy veszendőbe akkor, ha azt a trágya nedvesen tartására, vagyis öntözésére használjuk.

Sok gyakorlati gazda ezen veszteséget nem figyeli meg, s így azt rendesen kétségbe is vonja; de a vegyikísérleti állomások ezen tényt egész kísérlet-sorozatokkal igazolhatják.

Tekintettel a nitrogén veszteségre, kár tehát ha trágyalével öntözzük a trágyát, sokkal gazdaságosabban járunk el, ha a trágyát — nedvesen tartás céljából — csak tiszta vízzel öntözzük.

A trágyalét legjobb kifalazott, mély és fődött gödörbe összegyűjteni, s ott bizonyos mennyiségű kén-savval konzerválni, így aztán annak trágyázó értékét nem fecséreljük el.

E. — s.

Gyümölcsös létesítése.

(Válasz B. I.-nek) Cs—i—i (Szolnok-Doboka vármegye) 160 □-öl területű házi kertjébe, az említett almafajtákból ajánlhatom: a *Batult*, *Parker pepint*, *Muskotály-renetet* és ezeken kívül a *téli arany parment*, a *londoni pepint* és az *Ananász renetet* kiültetésre. Az említett „Oberdick-galambka“ nálunk nem elég ismeretes. A „Bismark“ alma törpe alanyon jól terem, de a húsa nem elég finom. A „kanadai renet“ kényes és könnyen szened fagy által. A „Kevi izletes“ alma jó savanykás ízű, de apró gyümölcsű. A „fényes renet“ sem elég ismeretes faj. A „nemes mosanszki“ fája igen későn terem és apró, száraz húsú gyümölcs. „Boszköpi szépe“ igen nagyra nő a fája és ezért házi kertbe nem való. A „kór-házi renet“ mint bór alma pótolva van a „Parker pepinnel.“ A „német arany pepin“ kis koronát képez, de a gyümölcse könnyen fony nyad és nehezen kezelhető. A „Pónyik“ igen nagy koronát képez és későn terem, nem házi kertbe való. A „Török Bálint“ alma fajta is igen nagy koronát képez és ezért nem ajánlható a házi kertbe. — A körtvék közül ajánlhatom a következő fajtákat: Nyári: *Stuttgarteri kecskeőr*, *Williams*; őszi: *Erdői vajkörte*, *Őszi bergamót*, *Siegel téli vajkörte*, *Angoulemei hercegnő*, *Társulati esperes*. Téli: *Nemes Kolmár*, *Diel vajkörte*, *Téli esperes*, *Le Lectier*, *Josephine de Malines*. Miután a vad alanyra oltott fák 3—4 öl távolságra kell ültetni, egy fának kell 9—16 □-öl terület és eszerint 160 □-öles kertbe 10—15 darab almafa ültethető. Miután kiváncsi, hogy a kiültetett fák minél hamarabb termést adjanak, csak törpe fák ültetését ajánlhatom, melyek Szent-János, vagy paradicsom alma alanyra vannak oltva, miből a mondott területen 40 drb. csemete is elférne (2 öl táv.) A vad alanyra oltott fák a m. kir. gazdasági tanintézetől, a törpe fák az erdélyi kertészeti faiskolától szerezhetők be Kolozsvárt.

Ritter Gusztáv,
g. tanint. főkertész.

Utmutatás a gyümölcsfák kártékony hernyóinak irtására. *)

Miért kell télen irtani a kártékony hernyókat?

Az ország gyümölcsstermesének nagy része évente nem annyira az elemi csapásoknak (fagnak, viharoknak, jégnek, szélviharoknak), mint inkább annak a természetnek köszönhetően esik áldozatul, amely a gyümölcsfa levelét, virágát elpusztítja s így a termést tönkreteszi.

Pedig a törvény (az 1894: XII. t. c. 50. § a) elrendeli, hogy „minden birtokos köteles a fák rügyeinek fakadása előtt, legkésőbbben azonban március hó végéig, a belsősegekben, majorokban, szőlőkben, gyümölcsösökben és kertekben levő fáit és bokrait a kártékony hernyóktól, illetőleg hernyófészkektől és lepketojásoktól megtisztítani és az összegyűjtött hernyókat, hernyófészkeket és lepketojásokat elégetni. A később mutatkozó kártékony hernyók — megjelenésük alkalmával pusztítandók“, mert aki az ugyancsak ezen törvény 95. §-ának idevágó pontja (k) szerint „a kártékony állatokat, a hatóság figyelmeztetése ellenére, a kitűzött határidőben nem irtja ki, az kihágást követ el és száz korouáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő és ezenfelül az irtást a mulasztó tulajdonos költségén a község előjárósága hajtja végre.“

*) Magy. kir. földm. miniszter gazdasági rovar-tani kiadványaiából

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

A törvény — mint a föntiekből látjuk — tulajdonképen nem a már kártékony hernyók irtását követeli, hanem üldözésüket télen rendeli el. És vajjon miért? Azért, mert akkor az összes ivadék egy helyen vesztegel s irtása is akkor sokkal könnyebben és kisebb munkával hajtható végre, mint tavasszal, amikor a sok hernyó szétvándorol s a fa koronájában annak lombzata között szerteszét széledez.

Mielőtt e kártevők irtásával foglalkoznánk, lássuk előbb röviden, hogy milyen hernyókról van itt szó?

Miféle hernyókat irtsunk télen?

Ha ős végén, vagy a tél elején a szél letépte a gyümölcsfáról már az utolsó sárga levelet, a legtöbb gyümölcsfán mégis rajta marad annak egyik-másik ághegyén csomóba összekötve egy vagy több száraz levél. A szél nem bír vele; hiába rázogatója-tépegeti azt az egész télen-tavaszon át, az mégis rajta marad a fán. Hogy miért marad a fán, arról könnyen meggyőződhetünk, ha az ilyen száraz levelet fájáról levesszük és azt óvatosan szétfejtjük. Az ilyen levél szétteregetése után kiderül, hogy az finom pókszál-szerű fonállal, valóságos selyemfonállal van összekötözve, és hogy kellős közepében mákszemnyi nagyságú hernyócskák tanyáznak. E hernyócskákat nem ölte s nem öli meg a tél fagya. Mert ha ilyen selyemfonalas száraz levelet öblös szájú üvegbe zárunk s azt a szoba melegének tesszük ki, az apró hernyócskák csakhamar felocsudnak és szétmászának az üveg falán. S ugyanazt teszik ők tavasszal is hogyha a nap melege téli álmukból felkelti őket: fölélédeznak, idővel megnövekednek s egy-két hét alatt tisztára lekopasztyják a gyümölcsfa levelét, virágát.

És azután hogyan kerültek ezek a hernyók a száraz levél belsejébe? Ennek is megvan a maga módja! Anyjuk, a szállongó pille, tojásait a gyümölcsfa levelére tojta s a tojásból a kis hernyók még július havában vagy augusztusban keltek ki. S kikelésük után rögtön hozzáfogtak a rágáshoz, de nem úgy, mint ahogyan azt tavasszal az öreg hernyó tette, hogy tudniillik fölfalta az összes lombot, hanem olyan módon, hogy ez a nyár derekán kibújó apró hernyó azon tömegesen és egy csapatban maradván, mint ahogyan kikelt, meghámozza azt a levelet, amelyen ő maga lett. Sőt nem csak meghámozza, hanem egyebet is tesz vele! A sok apró jószág ugyanis a levélről annak csomóján (nyelén) át a hajtásra és onnan megint visszafelé a levélre vándorol és minden egyes hernyócska minden ilyen vándorlaskor egy-egy szálát bocsát a szájából s azzal a levelet csomójánál fogva a hajtáshoz köti, sőt nemcsak hogy oda köti, hanem sokszor elébb összehuzza, mintegy összesodorja s csak azután köti azt oda a hajtáshoz! Tehát az a száraz levél, mely az egész télen át a fán zörög, azért nem hullhat le, mert oda van kötve.

Ámde nemcsak egy levél lehet a hajtáshoz, az ág hegyéhez kötve: lehet több is! Mert tudnunk kell, hogy egyik fajú hernyó csak egy-két levelet, másik meg többet, olykor a hajtás összes levelét is összebogozza. Az a hernyó, amely csak egy vagy két levelet köt össze, az a fehér galagonya lepke (Aporia csataegi) hernyója, ellenben az, amely az egész hajtás összes levelétet fonta össze, úgy hogy az összecsomózott száraz levél majdnem ökölnyi csomóban látszik meg a gyümölcsfa ághegyén, az a sárgafaru pille (Porthesia chrysothoea) hernyójától származik. Mindkettő egyformán veszedelmes a gyü-

mölcsfainkra. Minthogy az előbbi csak egy-két levelet fon össze s azt is annyire összehuzza, hogy néha alig látszik meg a nyoma, azért azt „kis hernyófészek“-nek, holott a másikat „nagy hernyófészek“-nek nevezzük.

Ez a két hernyófészek nyáron át alig látszik meg a lombos gyümölcsfán; de ha az levelét lehullatta, akkor könnyű dolog észrevenni, hogy a fán mi maradt meg belőle? Hogy azonban minden hernyófészket megtalálhassunk, tanácsos bevárni a teljes lombhullást s akkor jól utánna kell nézni, mert hiszen láttuk, hogy a „kis hernyófészek“ néha valóban is kicsi lehet s akkor felületes keresés esetében sok hernyófészek könnyen észrevétlenül maradna!

De vannak olyan hernyók is, amelyek a telet nem mint apró hernyók, hanem tojás alakjában húzzák ki.

Hogyha egyik-másik esztendőben az öreg gyümölcsfák cserepes héj-kérgét meg-megnéz-zük, föltűnik, hogy azon néha saját-szerű foltok vannak. Olyanok a foltok, mintha valaki egy kis darabka tűzi taplót ragasztott volna oda. E foltoknak legtöbbje csak olyan nagy, mint a régi négykrajcáros, de van nagyobb és kisebb is. E foltok színe is olyan, mint a taplóé, tehát barnás-sárga. Hogy ha az ilyen foltot kissé megkaparjuk, meglátjuk, hogy az csak lazán van a kéreghez tapadva és hogy tulajdonképen finom szorból áll, mely tömött szőrzet után temérdek sok és mákszemnyi nagyságú sárgás-szürke tejtást takar. Hát ez a furcsa taplódarab azután mi legyen? Biz az nem más, mint szintén egy igen kártékony lepkének, a gyapjas pillének (Oncera dispar-nak) kitelelő tojása. A gyapjas pillének ilyen tojás-csomójával azonban nemcsak a fák törzsén, hanem ágaikon is találkozunk, sőt a kerítés cölöpein, a fal kövein is bukkannunk rája; mert a lepke letojhatja tojásait úgy ide, mint mindenüvé, ahol a tojás a megázás ellen védve van. Sokszor a fa elvéladozó kérge alá is és ha az odvas, akkor odvába is.

Egy-egy régi négykrajcárnyi tojás folton 3-500 drb. tojás van! És ugyanannyi hernyó lehet belőle tavasszal! Mert bizony minden tojásból, hogyha azt addig valami csapás nem éri, nyár derekán ujjnyi hosszú, igen szőrös és rettenetes falánk hernyó lesz, mely, ha az egyik fát lekopasztyolta, átvándorol a másikra s egyik kertből, ha már összes fáját megfosztotta lombjától, átmegy a második- és harmadikba . . .

De a gonosz hernyók sora ezzel még nincs kimerítve. Ha a középtörzsű vagy a fiatal gyümölcsfák vékony hajtásainak ághegyeit gondosabban megnézegetjük, fel fog tűnni egyik-másik esztendőben, hogy ezeken az ághegyeken saját-szerű gyűrűk vannak. Ez olykor a két vagy három utolsó előtti szem (rügy) között van és majdnem félújjnyi széles szürke övecske alakjával bír, mely a hajtást egészen körülveszi. Ezt a szürke övecskét nem lehet az ághegyről lehúzni, mert igen erősen van oda illesztve s azonfölül igen kemény is. Az egész olyan, mintha mákszemnyi, szürke színű s tömérdek sok mennyiségű gyöngyöcskéből volna összeragasztva.

És ez az övecske vajjon mi? Éz is lepke tojás! Az a parányi és szürke színű apró gömböcske, melyből az ághegynek ez az öve áll, mingmegannyi lepketojás és mindegyikből egy-egy hernyó, a gyűrűs pille (Gastropacha neustria) hernyója lesz. Egy-egy ilyen tojás-gyűrű 3-400 petéből van összeillesztve. Ez is olyan gonosz lesz, mint az előbb említett három társa.

E szerint tehát a fehér galagonya lepke

s a sárgafaru pille a telet fönt, a gyümölcsfa koronájának ághegyein kiszáradt levelekből készített fészekben, mint kis hernyócska húzza ki, ellenben a gyapjas pille a telet mint tojás a fa törzsén taplószerű s agyagszin sárga gyapjas bevonat alakjában tölti el, holott a gyűrűs pille szintén mint tojás marad meg egyik évről a másikra, még pedig a gyümölcsfa előző évi hajtásainak vékony ághegyein apró övszerű gyűrű alakjában. Ezt az utóbbi övet magas törzsű fáknál csak igen éles szemű ember veheti észre; ellenben közép-magasságú fáknál, ha ágaik még nem hajtottak ki igen magasra, könnyű azt észrevenni.

(Folytatjuk.)

Borjufölnevelési kísérletek.

Irthonban három év óta folytatnak borjufölnevelési kísérleteket annak megállapítására, hogy melyik takarmányozási eljárás a legmegfelelőbb. A borjukat 4 csoportba osztották a 20 heti tejtápláléknak megfelelően. Az 1. csoport 16 héten át naponta 6.81 l, 2 héten át 4.54 l és ugyancsak 2 héten át 2.27 l, összesen tehát 858 l teljes tejet kapott. A 2. csoport édes tejet sovány tejjel keverten kapott, 18 hét alatt naponta 1.135 l, 2 héten át naponta 0.56 l teljes tejet kapott, a sovány tejből 16 héten át 5.45 l, 2 héten át 3.4 l és 2 héten át 1.7 l, összesen tehát 682 l-et etettek. A 3. csoporttal sovány tejet etettek, a melyhez halzsirt adtak, ugyanannyi sovány tejet adtak, mint amennyi édes tejet kapott az első csoport, ezenkívül 18 héten át naponta 56, az utolsó két héten 28 gr. halzsirt adtak úgy, hogy egy borju az egész idő alatt 7.45 kg. halzsirt fogyasztott. A 4. csoport ugyanannyi sovány tejet kapott, mint a harmadik és ezenkívül 2 rész zablisztból, 1 rész tengeri-lisztből és 1 rész zúzott lenmagból álló keveréket. Ezen keverékből egy borju naponta az első 3 hét alatt 113.25, a második 3 héten 170. további 12 hét alatt 226.5 és az utolsó két héten 112.15 gr. ot kapott. A keveréket leforrázták és 12 órai állás után etették.

A kísérletet két ízben végezték, mindig 70-70 borjuval. A borjukat 73 hetes korukban adták el.

Az eredmény volt:

	I.	II.	III.	IV.
Élősúly a 73. hét végén	283.53	280.80	260.47	243.17
Súly a kísérlet kezdetén	69.32	60.70	59.83	63.64
Súlygyarapodás	219.21	180.10	200.64	179.53
A kezdősúly százaléka	345	297	335	282
Naponkénti súlygyarapodás kilogrammban	0.429	0.352	0.393	0.351

Aránylag legnagyobb a súlygyarapodás azon első csoportnál, a többinél a különbség nem lényeges.

Más kérdés azonban: mibe került az első 20 hét alatt a takarmányozás. A többi idő alatt a borjuk egyforma takarmányt kaptak. A 20 hét alatt a takarmány költsége volt:

I.	II.	III.	IV.
98.3	39.8	36.1	32.7 K.

A súlygyarapodás az első 20 hét alatt volt:

	I.	II.	III.	IV.
1 kg. súlygyarapodás	120.1	102.6	95.2	98.8 kg.
költsége ezerrint	0.82	0.382	0.379	0.33 K.
százalékban	100	46.73	46.34	40.33

A sovány tejjel való etetés a három csoport átlagában 44.5%-a a teljes tejjel való etetésnek, 1 kg. súlygyarapodásra számítva a különbség még nagyobb lenne, ha a teljes tej nem számított volna olcsón (10.66 fillérrel literre). A három csoport közül legolcsóbban

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.
 Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és linom angol és francia zsebkendők.
 Női **len és chiffon ingek**, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.
Férfi és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1009

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyluzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

termelte a súlygyarapodást a 4., a 2. és 3. között a különbség lényegtelen.

Minden tenyésztő tudja, hogy tejjel etetés időszakának költsége a takarmányértékcsökkenést és az ezért kell oda törekedni, hogy ezen költség a lehetőségig csökkentessék. E tekintetben is tájékoztatást nyújtanak a kísérletek.

A borjuk átlag 73 hetes korukban adták el és pedig:

I.	II.	III.	IV.
292.77	271.57	275.33	259.78 K.

áron. Ha az eladási árból levonjuk a borju értékét — 48 K.-t — és az első 20 hét takarmányozási költségét, akkor a többi időre (53 hét) jut:

I.	II.	III.	IV.
146.50	184.30	191.21	199.14 K.,

amiből az következik, hogy a legkevesebb jövedelem akkor származott, midőn a borjuk az első 20 hét alatt teljes tejet kaptak.

Minél hosszabb ideig kapnak a borjuk tejet, annál előnyösebb az, azonban a teljes tej nagyon megdrágítja a fölnevelést, azért ezt csak tenyésztésre kiválasztott borjúknak adjuk, az eladásra szánt borjúknál születésük után néhány hétre térjünk át a sovány tej etetésére. Egymagában etetve azonban ez nem eléggé tápláló, azért azt más és a teljes tejjel olcsóbb takarmánnyal meg kell javítani. A közölt kísérletnél a lisztkeverék igen jónak bizonyult. Van azonban sok más anyag, amivel a sovány tejet meg lehet javítani, mindegyiknél a cukor; kezdetben naponta 10—40 gr. adandó, később egész 200 gr.-ig lehet a cukor mennyiségét fokozni. A borjuk a cukros tejet szívesen iszszák. Azonban csakis tiszta cukrot szabad etetni, különben hasmenést kapnak a borjuk. Keményítőt is kevernek a tejbe, 50 nap alatt könnyen lehet 9—12 kg. keményítőt megetetni egy borjuval. Sokkal veszélyesebb és esetleg veszedelmesebb a zsírnak vagy olajnak keverése a tej közé, mert ezeket igen finoman el kell oszlatni a tejben, mert különben hasmenést kapnak a borjuk, azonkívül az olajtetést korántsem lehet úgy fokozni mint a cukrot vagy a keményítőt, végül egyes borjuk az olajjal kevert tejet egyáltalában nem iszszák meg.

A közölt kísérletből a legfontosabb következtetés az, hogy a sovány tejetetés hosszabb időn át folytatható, mint a teljes tejetetés és mégis olcsóbb az. (Wr. lw. Ztg.)

Milyen vizet használjunk a vajkészítésnél?

A vajkészítésnél fontos dolog az, hogy a vizet, amelyet használunk, ismerjük. Tudnunk kell, hogy a használt víz honnét ered, milyen annak a vegyi összetétele, s végül milyen fokú a hőmérséklete?

Vegyi szempontból azt szokták mondani, hogy a lágyvíz a tiszta, míg a kemény — tisztátalan. Bakteriológiai szempontból megfordítva áll a dolog, mivel a lágy víz többnyire tisztátalan, szemben a kemény vízzel. A lágyvíz ugyanis többnyire kisebb-nagyobb olyan apró szervezeteket tartalmaz, melyek különböző betegségeknek lehetnek okozói. Megjegyzendő azonban, hogy a kemény víz is lehet bakteriológiai szempontból tisztátalan, mivel a víz keménysége nem zárja ki az előbb említett apró szervezetek jelenlétét.

Az a kérdés most már, hogy vajkészítésnél melyik víz ajánlatosabb, a lágy vagy pedig a kemény víz? vagy más szóval kifejezve, jobban vagy kevésbé ártalmasak-e a

kemény vízben előforduló ásványi sók, mint a lágy vízben levő apró szervezetek azaz baktériumok?

Régebben a vaj kimosásánál a lágy vízzel szemben a kemény víznek adtak előnyt, mert azt tartották, hogy a kemény víz a vajnak szintén egy bizonyos keménységet kölcsönöz. Ezen nézet valószínűleg onnét származott, hogy a vaj kimosására forrás vizet használtak, amely rendszeresen kemény és hideg, s alacsony hőmérsékleténél fogva a vajot természetesen megkeményítette.

Ha a bakteriológiai szemponttól eltekintünk, akkor a vaj kikészítésére inkább a lágy vizet használjuk, mint a keményet. A lágy víznek ugyanis meg van azony előnye, hogy teljesen iztelen, s így a vele kikészített vaj sem kaphat idegen izt. Igaz ugyan, hogy ez nagy előny, de a lágy vízzel mégis csak mintegy beolthatjuk az elromlás veszedelmét a vajba, ettől pedig inkább kell félnünk, mint azoktól a bajoktól, miket a keményvíz okozhat. Tehát a mint a fentiekől látható, a természetes lágy víznek minden körülmények között mégsem adhatunk előnyt. De igenis módunkban van a természetes keményvizet meglágyítani, az ilyen lágyvíznek aztán minden esetben előnyt adhatunk, mert alkalmazása veszélylyel nem jár.

Ha azt tapasztaljuk, hogy vizünk kemény és tisztátalan, legcélszerűbben járunk el, ha azt *pasteurizáljuk*, ami igen egyszerű művelet, mert a vizet csak fel kell melegíteni. Pasteurizálás által a vízben levő apró szervezetek elvesztik életképességüket, elhalnak; másrészt pedig a vízben levő egyes sók a felmelegítés következtében kiválnak s így a víz egyrésztől lágygyá, másrésztől tisztává válik.

Tehát legjobb, ha a vaj kikészítésénél *pasteurizált kemény vizet használunk*.

A pasteurizált víz emeli a vaj tartósságát. Helytelen eljárás volna az, ha a vaját úgy készítenék, hogy a feldolgozás előtt a vaj készítésére szánt tejet pasteurizálnák, s azután a vaját közönséges vízzel mosnák, mert ily módon a vízzel újra bevinnék a vajba azon apró szervezeteket, melyek annak megromlását okozhatnák.

Dr. Ejury Lajos

A sajthibák.

e) A repedt sajt.

A sajt héján mutatkozó repedések, melyek befelé is terjednek, rendszerint úgy keletkeznek, hogy a sajtanyagban igen kevés a víz. Puha sajtoknál akkor fordul elő, ha az alvadék igen szárazon került a formába, vagy a tejet igen magas hőfoknál oltottuk be, vagy ha a tej már kissé savanyu volt.

A kemény sajt akkor is reped, ha még rövid ideig is a léghuzamban állt, vagy ha hőváltozásoknak lesz kitéve. A repedést külső kezelési okok is előidézhetik, ha t. i. a szállításra kellő gondot nem fordítanak. A havasokról szállított sajtokat a formában szokták levinni, mert anélkül könnyen megreped.

Magától értetődik, hogy a repedt sajt már nem I. rendű áru, mert egyenletesen be sem érik s a sósvíz közvetlenül jutván be a téstába, a sajt egyenletesen nem sózható. Az ilyen sajtba a legyek petéket szoktak lerakni.

A hibát meggátolják a szükséges óvintézkedések.

f) A penészes sajt.

A fiatal kemény sajtokon, különösen nedves pincében, a fehér penészfoltok igen gyorsan keletkeznek s rövid idő alatt az egész sajtot bevonják. A penész 1—3 mm.-nyire a sajt héjába is behatol s azt éles késsel le szokták ugyan kaparni, de ez nem mindig sikerül, különösen ha a baj már előre haladott. Ha a sajtot a baj kezdetén azonnal levakarjuk s egyenlő részekből bors, borsavó, szesz és ecettel készített keverékkel időről-időre bekenjük, úgy a penész továbbképződését megakadályozzuk. A leirt eljárás azonban csak az esetben alkalmazandó, ha a baj csak egy néhány sajtot mutatkozik. Ha azonban az általános, úgy a pince kénézése válik szükségessé olyképpen, hogy a sajtokat kirakva, vaslapáton annyiszor 15 kgr. ként égetünk el, a hány köbméter a pince ürtartalma. Kénézés után a pince még 48 óráig zárva marad s azután addig szellőztetik, míg a kéniszag teljesen elmúlik.

Az ilyen sajthibák elkerülésére legjobb a pincét a falakon, polcokon, esetleg tenyésző káros baktériumok megsemmisítése végett, minden második évben kikéneezni.

g) A rothadó sajt.

Ha a sajt héján sárgás vagy fehéres színű nyálkás foltok mutatkoznak, melyek a belére is átmennek, akkor rothadó a sajt. A foltok rendszerint az érési idő közepén lépnek fel s nem igen múlnak el. A penészes sajtjánál ajánlt borsavas folyadék az ilyen sajt bekenésére s foltok továbbterjedésének meggátolására igen jónak bizonyult.

Ha a rothadó sajtot nem kezelünk, a foltok rohamosan terjednek befelé is s a sajt rövid időn belül értéktelen lesz. A hiba oka vagy a nedves pincében, vagy a tejben keresendő. A foltokat megelőzi a héjon mutatkozó hólyag, mely az abban levő baktériumok gyors tenyészete folytán csakhamar elterjed. A hólyagok a sajt belsejében fejlődő idegen gázokból erednek. Az emmenthali sajtjánál a hiba keserű tejből keletkezik. A foltokon levő nyálka szintén igen keserű Svájcban forró, de nem izzó bádognakállal szokták a foltokat kiegészíteni.

h) A kenőcsös sajt.

A hiba rendszerint puha s olyan kemény sajtoknál fordul elő, amelyek kívülről sózatnak. A hibás sajt héján a kívánt szín helyett világosszürke kenőcszerű anyag fejlődik, amely nem szárad fel s ha le is mossuk, újból fellép. Többnyire hidegen beoltott, kevésbé aprított s igen vízenyős alvadékból készített sajtoknál találjuk ezt a hibát, vagy ha a sajtok száraz, meleg és szellős pince helyett nedves, hideg s nem szellőzhető pincébe kerülnek. Az ilyen rossz pincében a baj a legszabályosabb módon készített sajtokon is felléphet.

A sajt a kenőcs alatt piszkosan fehér kemény s igen lassan érik be, ize pedig csi pős, de a megfelelő pince a hibát azonna megszünteti.

i) A kék és fekete sajt.

Ha a tej a fölöző gépben (tehát félkövér s sovány sajtoknál) rozsdás vasalkatrészekkel jön érintkezésbe, vagy a tehének erős vastartalmú ivóvizet kapnak vagy az alvadék ilyen vízben lett lehűtve, akkor a sajt bele kék és kékes-fekete színű lesz.

A hiba megszüntetése itt bővebb ismeretést nem igényel.

A puha sajtoknál azonban a sajt érése alatt mikroorganizmusok (penész- és osztógombák) fejlődnek, melyek ha egyszer felléptek, a pincét s a benne levő sajtokat fokozatosan inficiálják. Ily esetben kék és fekete foltok keletkeznek, melyek az egész sajtot

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

bevonják s a belének szürkés-kék színt adnak. A bacillust az ujjainkkal is átvihetjük az egészséges sajtra s ha kellő időben a szükséges óvintézkedéseket meg nem tesszük, az összes sajtok hibásak lesznek. A bakteriumokat a következőképpen semmisítjük meg:

Édes savóba $\frac{1}{4}$ rész savanyú tejet öntünk s beledobunk néhány darab rozskenyéret s 25–35 C°-nyi melegben addig hagyjuk állani, amíg a gázok nem keletkeznek. Ezzel a folyadékkal a sajtokat minden második napon bekenjük és ha szükséges újat készítünk.

A pince kiszemelése, kinézése, továbbá a polcoknak kénsvavas mészdalattal való lemosása is igen jó ellenszer.

k) A keserű sajt.

Ha le nem hűtött tejből készítik a sajtot s a tejnek bár csak alig érezhető savanyú íze van, keserű sajtot nyerünk, melyet a *Micrococcus casei amari* nevű bacillus okoz. Igen természetes, hogy keserű tejből, melyben a bacillus *liquefaciens lactis amari* szaporodik, csakis keserű sajt lesz. A keserű tej rendszerint a rossz takarmánynak a következménye s ha megfelelően édes s lehűtött tejjel, előírás szerint fogunk dolgozni, a sajt keserű íze is elmarad.

l) A rozsdás sajt.

A rozsdás sajt oly pincében keletkezik, ahol a sajtot régi, sós és salétromos polcokra rakják, amelyek mindig nedvesek. Az ilyen sajt héján kisebb nagyobb rozsdás foltokat találunk, melyek gyakran az egész héjat bevonják. A hiba előidézője Demme szerint a *Saccharomyces ruber*. A sajt bele barnás színű lesz, íze kellemetlen. A hiba megszűnik, ha új polcokat szerzünk be s a pincét kikénezzük.

(Vége.)

Allatok téli gondozása.

1. Növendékmарha.

A növendékmарha telen át való gondozása lényegesen kihat a jövedelmezőségre, mely a tenyésztésből a gazdára hárul. Ezen gazdasági ámban több tényezőt kell kiemelni, melyek bármelyikének elhanyagolása érezhetőleg leszállíthatja a hasznot és nem ritkán odavezet, hogy a gazda törekvését lelohasszja és azon hitet ébreszti benne, miszerint a marhatenyésztés nem jövedelmező — pedig a bajnok oka nem ezen gazdasági ág természetében, hanem pusztán az eljárás fogyatékoságában rejlik. A sikernek egyik előfeltétele a tenyésztéshez való hajlam, mely nélkül ezen foglalatosság terhessé válik a gazdára nézve, holott élvezetszámba kellene mennie. A marhatenyésztés, mint egyébként bármely más foglalkozás, csak akkor jár igazán sikerrel, ha oly egyén űzi, ki előszeretettel érez hozzá magában. A sikernek egy másik fontos előfeltétele pedig az, hogy a kezdethez alkalmas állomány álljon a gazda rendelkezésére, erre gyakran igen kevés figyelmet fordítanak azok, kik eltökélik magukat arra, hogy a kereskedelem részére tenyésztési és hizlalási célokra borjúkat neveljenek föl.

A tej- és hústermelő fajok keresztézése jelenleg sokkal nehezebbé teszi a tenyészállatok kiválasztását, mint hajdan, mikor a fajoknak összekeverése még nem volt oly általá-

nos, mint ma. Alig van már helység, hol nem volna a növendékmарha nagy része bizonyos százalékban tejtermelő véru és ilyen fajtaanyagának a téli hónapokban való nevelésétől igen csekély eredmény várható csak. Oly helyeken azonban, hol a hústermelő fajta kiválóan képviselve vagy legalább ehhez közeledő keresztézések, nem nehéz kiválasztani azon állományt, melynek fölnevelésével mindenki szert tehet jelentékeny jövedelemre, a kinek hajlama és alkalmatlósága van marhatenyésztés üzésére.

Miután megfelelő számú helyesen megválasztott növendékmарha biztosítva van, azoknak kellő ápolásáról a lehető legnagyobb figyelemmel kell gondoskodni. Hogy ez sikerrel járjon, hozzáértés és szorgalom mindenekelőtt kívántatik meg. A késő őszi hónapokban, október és november idejében, szokott léginkább a növendékmарha észrevehetőleg soványodni, ha különös gondot nem fordítunk annak megakadályozására. Ilyenkor, midőn a legelők fognak és elvesztik nedvdús voltukat, a rendes adagolásnál valamivel több takarmány adása ajánlatos. Ha a marha ez időben még legelőn maradhat, előnyvel adunk neki némi szenttakarmányt és hozzá csalamádét avagy szénát. A csalamádé előnyösebb ezidőben, mert frissebb és még nem sárgult meg, a növendékmарha pedig rendkívüli módon kedveli. Amint a legelők elenyészni kezdenek és az időjárás mind hidegebb lesz, ezen külön adagolást növelni kell folyton, úgy, hogy amidőn elérkezik az idő a marha behajtására, alig fog az étrend és egyéb körülmények változása alatt szenvedni és soványodás még csekély mértékben sem fog beállani. Ha ellenben ezen rendszabályokat elhanyagoljuk, úgy alig kerülhetjük el azt, hogy a marha az étrendváltozás következtében annyit ne veszítsen súlyából, amennyit jó kezelés mellett csak a tél első fele folyamán képes ismét vissza nyerni. Egyébiránt kicsiny adag szenttakarmány elegendő lesz, hogy növendékmарha állományunkat a téli hónapokon át jó és üde állapotban eltartsuk.

2. Lovak.

A lovak etetése és ápolása a téli hónapokban csak úgy eszközölhető helyesen, ha szoros összhangba hozzuk azt állapotuk minőségével és azon munka és mozgás mennyiségével, melyre télen szert tesznek. Semmi körülmények között sem ajánlható a szenttakarmányadagokat teljesen beszüntetni vagy éppen az állatokat egy kazalhoz kihajtani, hogy szalmával boldoguljanak, ahogy tudnak, vagyis egy szóval, hogy az állatok tengődjenek télen sovány takarmány mellett míg a tavasz beálltával a nehéz munka megindul. A lovakat télen is rendszeren kell etetni, még pedig egyed szerint különböző mértékben és módon. Némely állatok, ha nincsenek munkában, télen szépen tarthatók el szemes tengeriszecskaival és némi szénával, de mindig előnyös kevés korpát és zabot adni a takarmányadaghoz; oly lovak részére azonban, melyek munkát végeznek vagy pedig a legcsekélyebb mértékben is hasmenésre hajlanak, a szemes tengeriszecska nem ajánlatos, ott a rendes szenttakarmány rendszere lesz a leghelyesebb. Amely ló kedvező húzállapotot mutat télen és munkát nem végez, naponta kétszeri mértékletes szénaadaggal fogja beérni;

sok gazda túlságosan mennyiségben adja a szénát. Amennyi szénát egy ló egy óra alatt megeszik, teljesen elegendő lesz egy adagnak és azt némi korpával és zabbal kiegészítjük.

Egyszer hetenkint kevés sót kell adni, vagy még ajánlatosabb egy kősótömböt állandóan a jászolban tartani. Időről-időre kevés melegített korpa-cefre némi zúzott olajpogácsa hozzátételével szintén előnyös lesz. De általában meg kell jegyezni, hogy a nehéz és bőséges takarmányozás inkább árt, mint használ a lónak, ha télen kedvező általános állapotot mutat. Másrészt óvakodni kel attól, hogy a soványságra hajló lovakat nyomorogni engedjük télen, mert költségesebb lesz, azt ismét megfelelő állapotba visszahelyezni, mint ha elegendő takarmányozással állandóan teli formában tartjuk.

Vizet mindig annyit adjunk a lovaknak, amennyit megkívánnak és pedig gyakori időközökben, miáltal elérjük azt, hogy nem fognak megférni, ahogy az megtörténni szokott, ha ritkábban, de nagyobb mennyiségben isszák a hideg vizet.

Tudvalevő dolog, hogy minél szebb lovai vannak a gazdának, annál nagyobb büszkeséget helyez úgy ő, mint segédjei abba, hogy minden gazda csak szép lovakat igyekezzék tartani és lehető legjobban ápolni, ha pedig lovat vásárol, a legjobbat szerezzze be, amelyet viszonyai megengednek, mert nemcsak jobb szolgálatot fognak teljesíteni ily állatok, hanem azoknak birtoka egyszersmind örömet képezi a tulajdonosnak és ha ismét eladni kívánja, azt könnyebben és előnyösebben teheti.

Minden gazda igyekezzék csikót nevelni munka- és kocsiló szükségletének fedezésére. Régi tapasztalati szabály e részben, hogy a csikók gondos ápolása és rendszeres takarmányozása adja meg a felnőtt állatok értékét. Némi takarmány elvonás a csikókorban gyakran csak felére szállítja le a felnőtt gazdasági és vásári lovaknak értékét. Ügyelni kell azonkívül a csikó patáira, azoknak egyenes és nem túlságosan hosszú növéseire. A fogazatot időről-időre aprólékosan meg kell vizsgálni és ha éles szegleteket észlelünk a fogaknak külső oldalán, azokat le kell reszelni. Nem egy esetben lehetett ily módon elejét venni a rossz emésztésnek. Ha a csikó vagy ló megbetegszik, éljünk óvatosan a gyógyszerekkel, ne vegyük figyelembe az ismerőseink ajánlotta mindenféle gyógymódokat, hanem ha nincs alkalmunk állatorvos gyógykezelését igénybe venni, úgy legfeljebb az általánosan forgalomban levő, ismert szereket alkalmazzuk, mert nem egy ló elhullását siettetette némely gazdának ez irányban tanusított túlbuzgósága.

American Agriculturist

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ **A kelkáposzták fekete rothadása.** A kelkáposztának *Pseudomonas campestris* okozta fekete rothadása valamennyi tenyésztett fajtán találkozhat, u. m. fejes-kel, fehér kel, vörös kel, virágos-kel és rózsa-kel, valamint a kalarábon is. A betegség típusos ismertetőjelei, a fekete erzet, megsárgulás és a közbeneső levélrészleteknek elszáradása a legtöbb esetben a levélfelület csekély részére szorítkoznak csak, ritkán jelentkeznek az egész levélen, míg rit-

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ö. cs. és kir. Fensége udvari szállítója

BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÜT.

káiban az egész növényen. Brenner W. ez irányú kísérleteire a fejes kelt használta. A fekete erekből elkülönített baktériumokkal fiatal és idősebb levelek eredményesen oltattak be; a betegség, minthogy a baktériumok főtömege az edényekre szoritkozik, leggyorsabban terjedt tovább a vízvezető-rendszer irányában. Minthogy azonban a baktériumok tevékenysége következtében — mindenestre enzim-et választanak ki — az edények megfásodott falai oldva vannak, a sejtközötti üregek keresztül a környező szövetekbe is bejuthatnak, a sejtek középlemezeit feloldják, melyek ekként egybeolvadnak és elhalnak.

Az a jelenség, hogy valamely levélfognak a fertőzése után úgyszólván valamennyi levélfog megfeketedik, onnan magyarázható, hogy a vízréseken át a fogakon baktérium-tartalma folyadék szívárog ki, és a többnyire visszahajlott levélszálon kapillárisan tovább terjed. A *Pseudomonas campestris* nagyon igénytelen szervezet, mely még a vízvezető-rendszerből kiszajtott cseppekben is elegendő táplálékot talál életben maradásához, hogy beszívás esetében, vagy a vízrésekbe való aktív behatolása után romboló munkáját megindíthassa.

A fertőzések átvitelére csigák és levéltetvek is szolgáltak, melyek a betegséget gyorsan és biztosan terjesztették. Természetes viszonyok között is rendszerint sérült helyeken — még olyan parányiakon is — történik a baktériumok behatolása.

A kelnek tetszőleges kora alkalmas a fertőzésekre, kis növények vagy csiranövények azonban hamarabb mennek tönkre, mint a kinőtt növények. Ugy látszik, gyenge növényeken kedvezőtlen viszonyok beálltával a tökéletes kimerülés gyorsabban következik be; holott erőteljes növényeken nagyon korán jelentkeznek a jellegzetes tünetek, a sárga alapon látható fekete ereket. *Tétényi.*

+ **Nevezetesebb ugorkabetegségek.** A következőkben ismertetjük úgy a szabadföldi, mint a hajtóházi ugorkák főbb betegségeit, velük kapcsolatosan az ellenük való védekezési módok fölemlítésével.

Az egyik legáltalánosabban előforduló gombabetegség a *Cladosporium cucumeris* Frank gombafajtól ered és a termések feketefoltosságát olyan mértékben is előidézhetheti, hogy az egész terméshozamot tönkre teheti. A leveleken pusztítólag hat egy *Sporidesmium*-faj, melylyel szemben a bordeaux-i folyadékkal való permetezés eredménytelenné bizonyult. A valódi lisztharmit (*Sphaerotheca pannosa* Lévl.) ellen kénporozással és a beteg részeknek levágása, elégetése által sikerül a védekezés. Ujabbán Amerikából hozzánk származott, jelentékeny károkat okozó gombafaj a *Plasmopara cubensis* Humpyr. (= *Pseudoperonospora cubensis* Rost.), mely az utolsó esztendőkből is gyakran jelentkezett; védekezési célokból ellene eredményesnek bizonyult a bordeaux-i folyadék és rézszóda-keverék. Az ugorkák feketedését (antraknózis) a *Colletotrichum lagenarium* Pass. gombafaj okozza, mely ellen szintén sikerrel alkalmazható a bordeaux-i folyadékkal vagy a rézszóda-keverékkel való permetezés. Ugyancsak jó tapasztalatok tettek e betegséggel szemben a magvakra vonatkozólag, amennyiben azok vetés előtt egyórás időtartamon át ammoniakális rézkarbonát oldatban áztatva, a belőlük létesült növények e betegséggel ellanállanak. Egyéb — bár csekélyebb fokban — ár-

talmas gombafajok ezek: *Septoria cucurbitacearum* Sacc., *Gloeosporium* — sp. *Sclerotinia Libertiana* Fuck., *Pythium dr Baryanum* Hesse., *Fusarium niveum* Sacc., *Phyllosticta cucurbitacearum* Sacc. *Tétényi.*

EGYLETI ELET.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ kolozsvár-megyei szakosztályának intéző-bizottsága 1905. évi december 21-én (csütörtökön) d. u. 3 órakor, az egylet Petőfi-utca 7. szám alatti helyiségében ülést tart, melyre a szakosztály tagjait tisztelettel meghívja

az Elnökség.

Tárgyak:

1. Jelentés az ősszel tartott kiállításról és díjazásokról.
2. Jelentés elintézett ügyekről.
3. Nagysármási vásárszabályzat véleményezése.
4. Jelentés és javaslat tejszövetkezetek létesítése ügyében.
5. A jövő évi működési tervzet bemutatása és végrehajtása iránti javaslat.
6. Elnöki bejelentések.
7. Indítványok.

VEGYES KÖZLEMENYEK.

— **Gazdasági egyesületi titkárok értekezlete.** *Poszvek* Nándor szatmárvármegyei gazdasági egyesületi titkár kezdeményezésére f. hó 10-én értekezletre gyűltek össze a gazdasági egyesületi titkárok Budapesten, a Köztelkek üléstermében. A népes értekezleten, a mely csaknem az összes gazdasági egyesületi titkárok részvételével tartott, *Rubinek* Gyula orsz. képviselő, az OMGE. ügyvezető-titkárja elnökölt és *Poszvek* Nándor adott elő. Az értekezlet elhatározta, hogy jöllehet egy rendszeres testületet formailag nem alakítanak, de határozatba ment, hogy minden évben a Szövetség ügyvezető-titkárjának összehívására a nagygyűlést megelőzőleg rendes titkári értekezletet fognak tartani. Azonkívül a végrehajtó-bizottsági üléseket megelőző napokon is a szövetségi ügyek megbeszélése végett összejövetelek fognak tartani. Továbbá, hogyha bármikor ennek szüksége felmerülne, három titkár által aláírt kérelemre a Szövetség titkárja összehívja a titkároknak ezen értekezletét. Azonkívül határozatba ment, hogy a titkárok összeségének ezen határozatai a Szövetség nagygyűlésén bejelentessenek. Az értekezlet foglalkozott az egyesületi titkárok nyugdíjügyével is. Erre nézvo konkrét határozat nem hozott. mivel a javaslat gyors felmerülése következtében nem is volt lehetséges határozatot hozni. Szükségesnek jelentette ki azonban az értekezlet és a titkári kar iránt való méltányosság követelményeként állította fel, hogy az egyes egyesületek, amelyeket minden titkár teljes ügybuzgalommal igyekszik szolgálni, a titkárok nyugdíjügyét is figyelmére méltassa és azzal foglalkozzék. Ennél fogva a titkárok értekezlete azt a kérést intézi a szövetséghez, hogy a végrehajtó-bizott-

ság foglalkozzék a titkárok nyugdíjügyével s keresse meg a szövetségi tagokat, hogy a nyugdíjügyet lehetőleg megoldani törekedjenek. Állást foglalt még az értekezlet a szövetség által létesítendő központi közvetítő iroda mellett olyan értelemben, hogy az a vidéki gazd. egyesületek kebelében létesítendő közvetítő irodák támogatására legyen.

— **Selyemtermelés Torda-Aranyos vármegyében.** A tordai járás agilis főszolgabírája *Erdélyi* Elemér összeírta a járási községeiben levő eperfákat és *Bezerédj* Pál miniszteri biztossal érintkezésbe lépén, a tavasszal már meg tudja tenni az első lépést abban az irányban, hogy a járásban a selyemtermelés föllendüljön. Az ő felhívása folytán *Szederjesy* János temesvári selyemtenyésztési felügyelő január vagy február havában vetített fényképekkel népszerűsítő előadást fog tartani az aranyosszéki községekben a selyemhernyó tenyésztéséről, a selyem anyag feldolgozásáról és szövéséről. Május hó folyamán pedig két szakértő munkásnő jön a járásba és a peték kiosztása után, azoknak kezelésére oktatja ki a népet, a jövő év folyamán pedig selyembévaltó hivatalt állítanak fel Gyéresen s ha majdan az elvetett eszme megerősödik, kilátás van reá, hogy az Erdélybe tervezett selyemfonó gyárat ebben a községben állítják fel, a mely gyár évenként 300 munkás leányt foglalkoztat, 300 munkásleányt ad kenyeret napi 1 kór. 60 fillértől 4 koronáig terjedő napszám mellett. A főszolgabíró számolt azzal a mulasztással, hogy az országitak tenyésztésre alkalmas fái közül törölték az eperfát és gondoskodott róla, hogy a járás tavasszal ezer darab kiültethető és több iskolázandó alanyt kapjon erre a célra.

Elismeréssel kell megemlékeznünk Erdélyi főszolgabíró ezen üdvös tevékenységéről, melylyel járási mezőgazdasági és népjóléti ügyének föllendítésére törekszik.

— **A tordai országos vásár.** A hét elején zajlott le a tordai Miklós napi országos vásár. A szerdai kirakó vásárra a vidékről sok idegenség jött be s ennek forgalma talán kielégítő is volt. Az ezt megelőző állatvásár azonban nem sikerült eléggé. Körülbelül 6000 drb. állatot hajtottak fel, melyből 1800 darab állat kelt el a piacon, de pl. az ökörre nem volt vevő, borjura kereslet volt, de nem volt eladó. A forgalom lanyhasága dacára is jó ára volt a marhának. Jármos ökör elsőrendű párja 800—900 K. másodrendű 600—800 k., 3 éves tulok párja 500—650 K., 2 éves 400—500 K., 1 éves ökörborjú 240—360 K., 1 éves üsző magyar fajta darabja 100—160 K., fejős tehén kínálat kevés volt, drbja 240—400 K.

— **A hústermelés fokozására házinyul tenyésztését** ajánlja egy kolozsvári egyetemi tanár egy kolozsvári laphoz intézett levelében. Fejtegetésének alapja az, hogy a husdrágaság többé csökkenni nem fog, mert a legintensebb gazdálkodás mellett sem termelhet a földmivelő osztály annyi húst, amennyit Közép-Európa megsokasodott lakossága fogyasztani képes. Ezen az állapotban a lómészárszék sem segíthetnek, mert néhány év alatt a ló ára annyira felszökik, hogy a szegényebb néposztálynak még erről az élvezetről is le kell mondania. Ezért kívánatos, hogy a szegény ember hússzükségletét maga állítsa elő, mely célra — francia és belga példákra hivatkozva — a házinyul tenyésztését ajánlja a levélíró. Mi ehhez most csak pár szót fűzünk

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk czidőszerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva volt a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

L. Kovách Gáspár szakiró tollából: „Hogy a házinyul tenyésztése haszonnal járna, az igénytelenségénél és szaporaságánál fogva kétségtelen — és tudni kell, hogy általában vidéken és ott ad legtöbb tiszta jövedelmet, ahol a takarmányát túlnyomó részben a háztartás vagy a gazdaság hulladékai képezik, mint oly anyagok, amelyeknek pénzértéke nincs és egyébként nem volnának felhasználhatók. Terjesszük tehát a házinyul tenyésztést, hogy a szegény embert megtartsuk az életnek, a produktív munkának, a hazának.“

— **A kisbirtokok jelzálogterheinek könnyítése** A földmívelési miniszter rendeletére a kisbirtok jelzálogterheinek konvertálásával megbízott bizottság akcióba lép. *Tervey Imre*, a kisbirtok terheinek rendezésével megbízott miniszteri tanácsos Biharban a cséfi, Marostordemegyében az alsó- és felsőmarosi járásokban szállott ki és az eljáró hatóságokat a munkálatokba bevezette. Az eljáró bizottságoknak, nemkülönben ezen munkálatoknál közreműködő községi jegyzőknek részletes eljárási szabályzatot és útmutatást dolgozott ki a földmívelésügyi miniszter, mely legközelebb megjelenik.

— **Komlóhírek.** A saazi piacon az előrehaladt idény folytán az üzleti hangulat csendes, a készletek a minimumra szállottak le. A zöld színű idegen fajok iránt kezd a kereslet és érdeklődés élénkülni. Nürnbergi tudósítások szerint az üzlet iránya ott is nyugodtabb, az árak lényegesen nem változtak s nincs is kilátás arra, hogy az árak essenek. Komlóárak 40 kg.-ként: saazi I. 104—114 kor., saazi II. 92—96 kor., saazi III. 76—80 kor., saazvidéki I. 100—112 kor., saazvidéki II. 85—90 kor., saazvidéki III. 75—80 kor., zöld steyer 65—72 kor., auschauer 85—90 kor., galíciai I. 85—90 kor., felső-ausztriai 48—52 korona. — A Bácskai Komlótermelők Egyesületéhez beérkezett jelentések szerint Segesvárott, Lajosfalván üzlet nem volt. Petrőcön 100 kg. 50—90 kor. A legrosszabb minőségbe osztályozható vörös és törött komlónak legmagasabb ára 30 kor. Az utolsó napokban Petrőcön 50 mm. komló kelt el.

— **Aszalt szilva kivitele Hamburgba** Hamburgból írják, hogy az ottani piacon jó kereslet van aszalt szilvára, de arra kell ügyelni, hogy a német piacnak szánt aszalt szilvaküldemények kénessavtartalma ne haladja meg a 0,125%-ot, mert máskülönben a német törvény értelmében a határon visszautasítják.

— **Mezopotámia — a jövő búzatermő földje.** Willcocks angol mérnök, aki a Nilus töltésének építése által tett hírnévre szert, egy tervet dolgozott ki nemrég, mely Mezopotámiának a mezőgazdaság részére való föltárást és betelepítését tűzte ki célul Willcocks nagyszabású csatornázási rendszerrel, melynek költségeit cca 450 millió koronára számítja, a Tigris folyónak Bagdadtól nyugatra lévő sikságának egy részét, mely ma pusztaság, míg Plinius i. y. írt róla, hogy „a kelet legtermékenyebb földje“, régi kulturállapotának magaslatára akarja emelni. Az öntöző terület mintegy 2 millió k. hold nagyságú és Willcocks szerint nem lehet kétséges, hogy már az első esztendő tisztajövedelme a befektetésnek felét vissza fogja majd téríteni. Első osztályú alluviáltalaj ez, amelynek csak öntözés kell, hogy az egész világ legtermékenyebb földje váljék belőle. És könnyen le-

hetne Babyloniában még 40 millió holdat a kulturának visszanyerni, ha a csatornázást a régi rendszer szerint visszaállítanák. Legjövedelmezőbb lenne itt a búzatermesztés, amely csak holdankénti 8 mm. mellett is 300—350 millió métermázsát eredményezne, tehát kétszer annyit, mint az Egyesült Államok búzatermelése. A termelési költség is a lehető legalacsonyabb itt, a szállítás költségei is kisebbek, mint az indiai, az amerikai, vagy argentinai búza szállítási költségei; szóval: egy új versenytárs, még pedig hatalmas versenytárs megjelenésére lehetünk elkészülve.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Haszonbérbeadó birtok!

Hunyadvármegyében, vasúthoz közel (állomás $\frac{1}{4}$ óra), mintegy 300 kat. hold, igen jó karban levő, kényelmes úrilakkal és gazdasági épületekkel felszerelt, kitűnő értékesítési piaccokkal határolt, szántó és kaszálóból álló tagosított birtok, teljes felszereléssel és berendezett pinzgauai fajtenyésztéssel együtt 6, esetleg 10 évre haszonbérbe kiadó.

Czim a kiadóhivatalban.

1653

Marosbogát községben egy vendéglő, fűszerüzleti helyiség, italmézési joggal és lakószobákkal, 1906. április 24-től haszonbérbe kiadó, értekezni lehet: Szászfenesen (Kolozs megye) Szántó István számtartóval.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2-ik szám alatt
(gr. Rhédey-ház, I. em.)

— Ez intézet alapítókéje 40 millió korona. —
ZÁLOGLEVELEKÉCSŐNÖKET

nyújt **földbirtokra** és nagyobb városokban fekvő **házakra**, — a mennyiben a pénzügyi viszonyok változtatást nem követelnek — 4%-os záloglevelekben a következő feltételek mellett:

15 évi törlesztésre	9.20%
20 évi törlesztésre	7.60%
25 évi törlesztésre	6.70%
30 évi törlesztésre	6.10%
35 évi törlesztésre	5.65%
40 évi törlesztésre	5.35%
42 $\frac{1}{2}$ évi törlesztésre	5.25%
45 évi törlesztésre	5.10%
50 évi törlesztésre	4.90%
65 évi törlesztésre	4.60%

Kölcsönök 4 $\frac{1}{2}$ %-os záloglevelekben is kaphatók ezekhez viszonyított magasabb annuitás és kedvezőbb leszámítás mellett.

A fennebbi részletekben úgy a kamatok és kezelési, mint a tőketörlesztési hányad is befoglalatik.

A jelzálog felajánlott erdőnyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az „Erdélyi Gazdasági Egylet“

bizalmi férfiai adnak véleményét.

A czimre tessék vigyázni! 1479

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló ízléssel tartósan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

WOHANKA FELE

NYERSOLAJ

MOTORÉS LOKOMOBIL!

LEGOLCSÓBB és LEGMEGBIZHATÓBB ÜZEM

1 $\frac{1}{2}$ -3 fillér ÓRA-LOGRONKENT

NYERSOLAJ NEM BENZIN!

MINDEN PENZÜGYORI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL

WOHANKA és TARSÁ BUDAPEST V. VÁCI-KÖRUT 76

HELLER MŰR BPEST

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: **BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám**, a hová a rendelések és mindennemű kérdézőkódések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre to-lóssúlylyal vagy súlyokkal mérésre berendezve a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és állatok mérlegelése! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 méter hosszú, 2 méter széles, to-lóssúlylyal erős és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű, erős és pontos kivitelben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3 évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha-mérleg gyáros

Budapest.

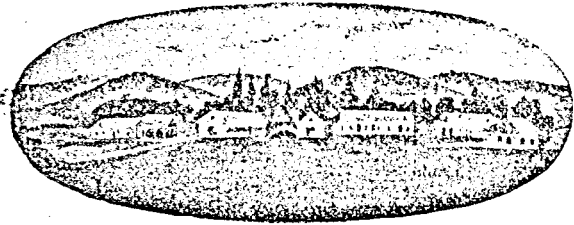
1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

Egy kolozsmegyei községben (bánffy-hunyadi járás) lévő 600 s néhány hold tagosítatlan birtokomat, mely áll: 200 hold szántó s 400 hold legelőből és kaszálóból, melyek között, illetve, melyben igen értékes rétek, kaszálók vannak, malommal, kovács műhelylyel, a volt urbéresek erdejében való 5³/₄ antiquával, faizás és legeltetési, illetve réttel, kaszálóval, 8 hold belsővel, nagy gyümölcsösrel, 5 szobás lakással, stb 1906. évi április havától kezdődően haszonbérbe szándéksom adni. Czimem: a Kiadóhivatalban megtudható. 1652

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1823

fegyvergyár és (präcios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és czéllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8— kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.

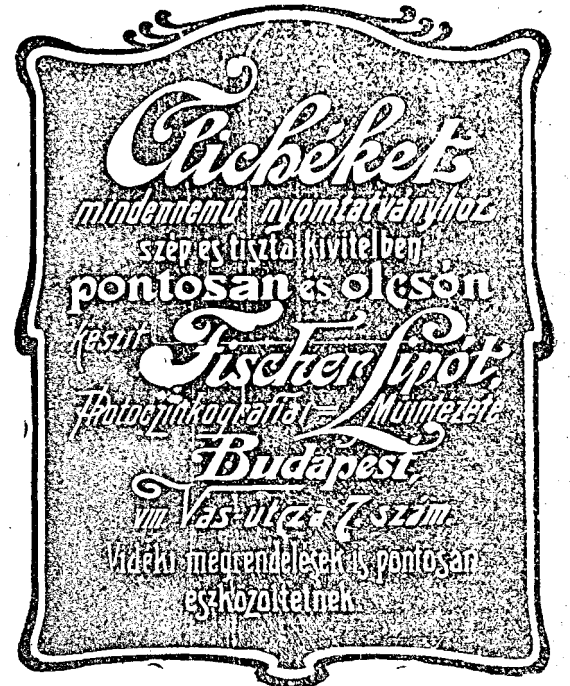
A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a TAMBOUR-féle kettős hatású önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadalom a bármily rendszerű fegyvereknek rögtöni lökészenlélet ad és egyszetsmind absolute biztosítást

véletlen elsülés ellen.

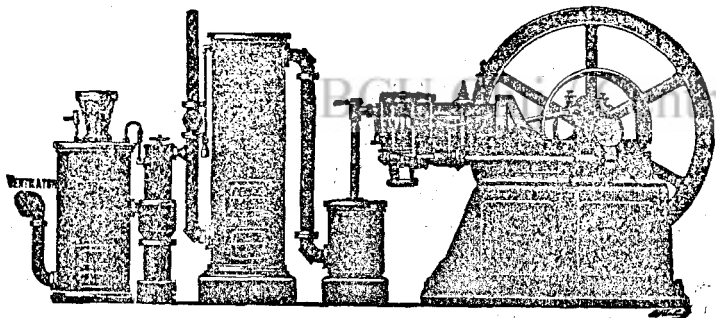
A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállított rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambor szabadalom által van minden veszély elhárítva, minden fegyver veszélytelen lesz mint egy sétatob.

Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve.

Levelezés magyar! Levelezés magyar!

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szivó-gáz-motortelepek 2—3 fill. üzemből. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Ganz és Társa

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

● LEOBESDORF. ● BUDAPEST. ● RATIBOR. ●

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferenczies-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntette.

1485

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K
	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
Tartalékok		455.436.11 "

Összesen: 2.333 676.11 K

1901. évi fölösleg	90.349.— K
1902. " "	59.782.36 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszint az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Url Rezső

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Berkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi áron értékesít.

1534.

Vadász Naptár

az 1906. évre.

Szerkeszti: Remetei Kövály János,

Csikszentsimoni és ernyesi Lakatos Károly, Herényi Gotthard Sándor és Dán Leó ker. tanácsos közreműködésével.

Rendkívüli hasznos, egyedül álló mű a maga nemében, a vadászat és annak körébe vágó mindennemű szakdologgal kimerítően foglalkozik. A fegyver technika újabb vívmányait, annak előnyeit és hátrányait behatóan ismerteti.

Minden vadász és erdész nélkülözhetetlen kézikönyve!

Megjelent:

1450

Budapesten, Ifj. NAGFL OTTÓ kiadásában

Muzeum-körút 2. — Ára diszes vászonkötésben, számos szöveg közbe nyomott képpel 3 korona.

== Egy hónapig teljesen ingyen! ==

Egy
hónapig
teljesen
ingyen!

Aki már most beküldi — ha csak egy **AZ UJSÁG** politikai napilapra, hónapra is — az előfizetési összeget annak egész december havában teljesen ingyen küldi meg a kiadóhivatal a legjobb magyar lapot: **AZ UJSÁG**-ot. — Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér. három hónapra 7 korona. — **AZ UJSÁG** gyönyörű kiállítású naptárát minden előfizető díjtalanul kapja meg. — **Gyönyörű husvétii album!** — Megrendelési cím: **AZ UJSÁG** kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi-út 54.

MONTIGNOSO GRÓFNŐ, volt szász trónörökös nő emlékiratait most közli **AZ UJSÁG**. — Ujjonnan belépő előfizetők külön levonatban megkapják ennek a szenzációs emlékiratnak eddig megjelent részét.

Egy
hónapig
teljesen
ingyen!

== Egy hónapig teljesen ingyen! ==

1649

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősítésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz. cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák
vizhatlan kazal-, gép-
és szeker-

PONYVA
bármily méretben a
legolcsóbb gyári árban
kapható 1451
FISCHER J.

ponyva- és zsákru-
házában BUDAPEST,
V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK
vasúti kocsik és aszta-
gok takarására, mérsékelt
kölcsön díj mellett.

Egyszer használt zsákok
liszt, korpa, tengeri, fa-
szén töltésére állandóan
olcsó árak mellett kaphatók.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az **Erdélyi Gazdasági Egylet** telkén, az Attila-utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az **E. G. E.** titkári irodájában Kolozsvártt, Petőfi u. 7. sz. I e. balra.

1596

„AGRARIA” magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen tégelyacéleletek.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest, V., Váci-út 2. Sürgőscím: „Agraria” Budapest.

Tiszta acélanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kítámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén leg-
első-rangu magyar gyárt-
mány, felülmúlja meg a
legnevezetesebb idegen
gyártmányokat is.

Személyszállító vonatok indulási ideje 1905. október 1-től.

A vonatok indulási ideje közép-európai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhuzásával van megjelölve.

1651

Budapest felé:

503 sz. gyors v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	515 sz. Tv. sz. sz.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
5 ²³	1 ²⁵⁹	7 ¹³	1 ³⁰	6 ⁰⁵	11 ¹⁰

Dés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
7 ²⁵	5 ³⁷

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	512 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	504 sz. szem. v.
6 ¹¹	8 ³⁰	5 ³²	8 ⁵⁴	10 ⁵¹

Brassóból indul:

Predeal felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	602 sz. gyors v.	582 sz. vegy. v.
3 ⁵⁵	6 ⁵⁰	4 ⁵⁹	11 ³⁵

Budapest felé:

507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	553 sz. Tv. sz. sz.
5 ³²	2 ⁴⁵	8 ⁰⁷	10 ²⁶	3 ¹⁰

K-Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.	7874 sz. Tv. sz. sz.
5 ¹⁵	2 ⁵⁰	8 ⁴⁵	6 ³⁴

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7713 sz. vegy. v.
8 ³⁵	5 ¹⁰

Tövisről indul:

Maros-Ludasról ind.

Brassó felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	602 sz. gyors v.
12 ²⁰	8 ³⁷	1 ²³	11 ⁵⁴

Kolozsvár felé:

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
12 ⁴³	3 ³⁸	1 ⁵⁷	8 ¹²	9 ⁰⁰

Arad felé:

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
3 ⁵⁵	2 ⁰⁰	3 ³³	8 ⁵⁵	8 ¹⁶

Besztercze felé:

7164 sz. sz. sz. t. v.	7170 sz. sz. sz. t. v.
9 ¹⁵	10 ⁰⁰

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
2 ²⁸	4 ⁴³	11 ²⁰	7 ¹⁰

Nagy-szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.
7 ³¹	12 ⁵⁸	4 ⁴⁵	11 ²⁰

Brassóból indul:

Sepsi-Szent-György felé:

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.	7874 sz. Tv. sz. sz.
5 ¹⁵	2 ⁵⁰	8 ⁴⁵	6 ³⁴

Segesvárról indul:

Sz.-Udvarhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
3 ¹⁰	10 ³⁴

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. —

Maros-Vásárhelyről indul:

S.-Szt.-Györgyről

Nagy-Szebenből

Kocsárd felé:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
5 ²⁶	12 ²⁵	5 ³⁸	9 ³⁵

Szász-Régen felé

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
5 ⁰⁶	10 ⁴²	5 ⁴⁵

Brassó felé:

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7805 sz. szem. v.
4 ⁵⁰	8 ⁵⁰	7 ¹⁰

Csik-Szereda felé:

7902 sz. vegy. v.	7904 sz. vegy. v.	7912 sz. vegy. v.
7 ⁰⁰	10 ⁴¹	4 ⁵⁵

Fogarasz felé:

9904 sz. szem. v.	9902 sz. szem. v.
4 ⁰⁶	1 ⁰⁹

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinczejéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

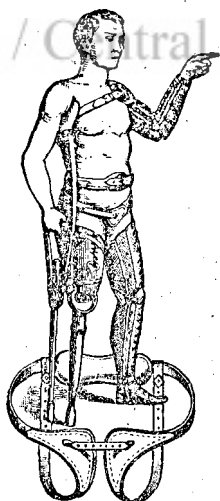
Vezérképviselője: A Münchener Pschor és a Pilsener I., Részvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep sörfőzdéknek.

Udvari Szállítója:

Ő Felsége a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsége a német császárnak és porosz királynak.

1498

Specialista sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legököltebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalú . . . 12 korona. Kétoldalú . . . 24 korond.

Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

műlábak és műkezek, amputáltak részére.

Műfüzők és egyenestartók ferdénnyűtek részére.

Járó- és támgépek

comb-, térd- és bokaizületgyulladásnál stb.

Haskötők gyomorba-, vándorvese-, köldöksérv és lógó has ellen. Görcsér harisnyák.

Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvosebészi műszergyáros Budapest, 1452 IV., Koronaherceg-u. 17.

(a főtisztelendő Servita-rend zárdapalotájában)

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

A magyar irodalom

legkiválóbb alkotásait, azoknak terjedelmes ismertetését és elsőrangú hazai írók humoros és komoly tárgyú cikkeit tartalmazza

az 1906. évi

Hasznos Könyvnaplót,

melyet kívánatra minden irodalombarátnak ingyen és bérmentve

küld meg

1460

Kunossy, Szilágyi és Társa,

könyv-, mű- és zeneműnyagykereskedés és kiadóvállalat,

Budapest, IV., Ujvilág-utcza 16. szám.

A könyvnaplótban előforduló műveket csekély havi részlefizetésre szállítjuk.

Megbízható, gyakorlott üzletszerzők vagy utazók igen előnyös feltételek mellett ugyanott fölvetetnek.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsönöket nyújt és BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Földmivesiskolát végzett kitünőn, 10 évi gyakorlatom van, gyakorlati vizsgára készülök, kis család, józan, becsületes, szorgalmas, 32 éves, ref. vallásu egyén, önállóan is tud gazdálkodni, kaucióképes, állást keres.

Cimem a kiadóhivatalban. 1644

Szőlőoltványok

legjobb fajokban, legolcsóbban, két éves gyökerűek és hiányok pótlására.

Hegyi borok

legolcsóbban kephatók SZÉKELYNÉL, Gyöngyösön, Urbán-templom. 1654

Hirdetés felvétetik az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában.